

ЕНПФ

PRO

Жаңа
жыл
күтті
байсы!
Счастливого
Нового
года!

6
БЖЗҚ 2020:
ТҰРАҚТЫЛЫҚ
ПЕН ТҰТАСТЫҚ
ЕНПФ 2020:
СТАБИЛЬНОСТЬ
И СПЛОЧЕННОСТЬ

36
ОЖИДАНИЕ ЧУДА

РЕДАКЦИЈАЛЫҚ АЛҚА / РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ

Сауле Егеубаева
Қадыржан Забих
Марина Акмаева

БАС РЕДАКТОР / ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР

Гүльсара Кенбаева

АВТОРЛАР / АВТОРЫ

Айна Қайпжанқызы
Алмат Темиртасов
Мұхамед Бағдатұлы

ДИЗАЙН, БЕТТЕУ / ДИЗАЙН, ВЕРСТКА

Гузьяль Шарипова

МЕНШІК ИЕСІ / СОБСТВЕННИК

“БЖЗҚ” АҚ

АО “ЕНПФ”

Басылым ҚР Инвестициялар
және даму министрлігінде
тіркелді
Тіркеу туралы куәлік
№16048-Ж 23.06.2016 жыл

Журнал поставлен на учет
Министерством по инвестициям
и развитию РК
Свидетельство
№16048-Ж от 23.06.2016

МЕКЕНЖАЙЫ / АДРЕС

Қазақстан Республикасы,
А15Т6М5, Алматы қ.,
Н. Назарбаев даңғ., 223, №247 т.е.б.
тел.: +7 (727) 331-66-99 (5206)

Республика Казахстан,
А15Т6М5, г. Алматы, проспект
Н. Назарбаев, дом 223, н.п. 247
тел.: +7 (727) 331-66-99 (5206)

Журналдың электрондық
нұсқасын www.enpf.kz сайтынан
оқи аласыздар.

Электронную версию журнала
можно прочесть
на сайте www.enpf.kz

Редакцияның алдын ала жазбаша
руқсатынсыз материалдарды
таратуға тыйым салынады.
Барлық құқықтар қорғалған.

Перепечатка материалов
возможна только с письменного
разрешения редакции.
Все права защищены.

ЭЛЕКТРОНДЫҚ МЕКЕНЖАЙ / ЭЛЕКТРОННЫЙ АДРЕС

g.kenbayeva@enpf.kz

ШЫҒУ МЕРЗІМДІЛІГІ / ПЕРИОДИЧНОСТЬ

жылына 4 рет

4 раза в год

ТАРАЛЫМЫ / ТИРАЖ

6 000 дана

6 000 экземпляров

Журнал “Print House Gerona”
типографиясында басылып шықты.

Журнал отпечатан в
типографии “Print House Gerona”

МАЗМҰНЫ СОДЕРЖАНИЕ

4-5

РЕДАКЦИЯ СӨЗІ
СЛОВО РЕДАКЦИИ

6-14

ӨЗЕКТІ ӘҢГІМЕ
БЖЗҚ 2020:
тұрақтылық
пен тұтастық

6-14

ИНТЕРВЬЮ
ЕНПФ 2020:
стабильность и
сплоченность

15-16

АНАЛИТИКА
В текущем году
вкладчики ЕНПФ
получили инвестдоход
в 1,1 триллиона тенге

17-18

НОВОСТИ
Заглядывая
в будущее

19

НОВОСТИ
Мастер-класс для
будущих вкладчиков
ЕНПФ

20

ЖАҢАЛЫҚТАР
БЖЗҚ сапа
менеджментінің
халықаралық
стандарттарға сәйкестігін
растады

21-24

НАШ КОНСУЛЬТАНТ
Наследование
пенсионных
накоплений

25-27

АЙМАҚ
Сапалы қызмет,
ақжолтай алғыс

28-30

БІЛГЕНГЕ - МАРЖАН
Карантин кезінде
зейнетақы жарналарын
қалай төлеуге болады?

31-35

ТҰЛҒАҒА ТАҒЗЫМ
Ұлы ақынға құрмет

36-39

МОЯ СТРАНА
Ожидание чуда

40-43

ГОРОСКОП
Гороскоп-шутка
на 2021 год

Қымбатты Оқырман!

Міне, 2020 жыл да аяқталып келеді. Бұл жыл ешкімге жеңіл болған жоқ. Жақын жандардың денсаулығы үшін алаңдаушылық, коронавирус індеті деп аталатын кесел алдындағы қауқарсыздық халықтың еңсесін жыл бойына көтертпеді. Бірақ кез-келген қиындыққа мойымайтын ерік-жігеріміздің арқасында оған да төтеп бердік. Өзара сыйластық пен жанашырлығымыз жанымызға шипа берді. Ерінбестен еңбек етіп, ертеңгі күнге деген нық қадам жасаудан еш жалыққан емеспіз.

“БЖЗҚ” АҚ-ның Басқарма төрағасы Жанат Құрманов жыл қорытындысына арнаған сөзінде мұны ерекше атап өтті. Карантин жағдайына қарамас-тан Қор өз жұмысын бір сәт те тоқтатқан емес. Журнал бетінде осы тақырып аясындағы сұхбат та жарияланды.

Біздің оқырмандардың сұрауы бойынша Қор қызметкерлері зейнет-ақы жинақтарына мұрагерлік рәсімдеу бойынша түсінік берді. Сондай-ақ, Сіздер облыстық және қалалық филиалдардың жұмысы және көптеген басқа да мәселелер туралы біле аласыздар.

Біздің тамаша жаңалығымыз тағы бар! Осы жылы БЖЗҚ салымшылары 1,1 трлн теңге инвестициялық табыс алды.

Өз жұмыстарын асқан үйлесімділікпен ұйымдастыра жүріп, қызметкерлер Ұлы Абайдың 175 жылдығына арналған челленджді де жоғары деңгейде өткізді. Философ ақынның сөздері шабыт пен сүйіспеншілікке тола естіліп, бүгінде жаңа мәнге ие болды.

2021 жыл қарсаңында Жаңа жылды Қазақстанда мерекелеу тарихы туралы өңгімелейтін боламыз. Табалдырығымыздан енгелі тұрған жылға арналған жұлдыз жорамалды да назардан тыс қалдырмадық.

Тек жақсылыққа үміт артып, бақытты болашаққа бағдар жасайық, ағайын!

Сіздің PRO-ЕНПФ

Дорогой Читатель!

Вот и завершился 2020 год. Несомненно, он был нелегким для всех нас. Тревога за здоровье близких, состояние беспомощности перед новым вирусом сопровождали многих из нас в течение всего года. Но мы выстояли, продолжали любить и творить, работать и мечтать о будущем.

Об итогах уходящего года в интервью на страницах нашего журнала рассказал Председатель АО “ЕНПФ” Жанат Курманов, под руководством которого Фонд ни на минуту не прекращал свою деятельность, несмотря на карантинные меры.

По просьбе наших читателей специалисты Фонда разъяснили как оформить наследование пенсионных накоплений, также вы узнаете о работе областных и городских филиалов в период пандемии и многом другом.

А еще у нас есть замечательная новость – в текущем году вкладчики ЕНПФ получили инвестиционный доход в 1,1 трлн тенге!

При такой слаженной работе сотрудники не забывали и о досуге: провели челлендж в честь 175-летия великого Абая. С вдохновением и любовью звучали слова поэта и философа, которые сегодня приобрели новый смысл.

В преддверии 2021 года мы расскажем Вам об истории празднования Нового Года в Казахстане. Не забыли мы, конечно, и о гороскопе на год грядущий, с надеждой и верой в лучшее, с любовью и благодарностью,

Ваш
PRO-ЕНПФ

БЖЗК 2020:

тұрақтылық пен тұтастық

ЕНПФ 2020:

стабильность и сплоченность

Алдыңғы жылдарға ұқсамайтын, қиын әрі қызықты 2020 жыл да соңына таяп келеді. Коронавирус індетіне (COVID-19) байланысты Қор қызметкерлері бірнеше ай бойы өздері үшін мүлдем жаңа жағдайда, яғни қашықтан, кезекшілік режимінде, тиісті қашықтық және санитарлық шаралар қатаң сақталған кеңседе жұмыс істеуде. Мұның бәрі белгілі бір өзгерістерге себеп болды, бірақ Қор жұмысы бір күнге де тоқтаған жоқ, Қордың барлық қызметтері уақытылы көрсетіліп отырды. Біз **“БЖЗҚ” АҚ Басқарма төрағасы Жанат Құрмановпен** жағдайдың қалай атқарылып жатқаны және жинақтаушы зейнетақы жүйесінің одан әрі қалай дамитыны туралы әңгіме өрбіттік.

Подходит к концу не похожий на предыдущие, непростой, но интересный 2020 год. В связи с пандемией коронавирусной инфекции (COVID-19) много месяцев сотрудники Фонда работают в абсолютно новых для себя условиях: дистанционно, в режиме дежурств, в офисе с соответствующими мерами дистанцирования и санобработки. Все это привносит определенные коррективы, но работа Фонда не останавливалась ни на один день, все услуги Фонда предоставляются своевременно. О том, как это происходит, и как дальше будет развиваться накопительная пенсионная система, мы беседуем с **Председателем Правления АО “ЕНПФ” Жанатом Курмановым.**

Фотограф: Владимир Третьяков

- Жанат Бостанұлы, БЖЗҚ-ның 2020 жылғы жұмысын қалай сипаттар едіңіз?

- Қордың осы жылғы жұмысына берілетін басты сипаттамалар – үйлесімділік, тұрақтылық және тұтастық. Қашықтықтан жұмыс істеу режиміне қарамастан, барлық бизнес-үдерістер техникалық жағынан да, қауіпсіздік тұрғысынан да дұрыс жолға қойылған тұтас бір механизм ретінде жұмыс істеуде.

“БЖЗҚ” АҚ-ның үздіксіз қызметін қамтамасыз ету және қалпына келтіру жоспарын уақытылы әзірлеу, сондай-ақ, төтенше жағдайларға дайындықтағы тәуекелге бағдарлан-

- Жанат Бостанович, как бы Вы охарактеризовали работу ЕНПФ в 2020 году?

- Главными характеристиками работы Фонда в уходящем году, пожалуй, стали слаженность, стабильность и сплоченность. Несмотря на удаленный режим работы, все бизнес-процессы работают как один отлаженный механизм и с технической стороны, и с точки зрения безопасности.

Своевременная разработка Плана обеспечения непрерывности и восстановления деятельности АО “ЕНПФ”, а также риск-ориентированный подход в подго-

ған тәсіл Қор қызметкерлеріне барлық қызметтерді нақты әрі тоқтаусыз көрсетуге мүмкіндік берді. Қызметтік кеңестер мен ақпараттық-түсіндіру іс-шараларының көпшілігі онлайн-форматта өткізілуде. Ең бастысы – салымшылар мен алушыларға күндізгі режимде көрсетілетін қызмет түрлері кәсіби және сауатты деңгейде жалғастырылуда. Осы сипаттамалардың барлығы біздің есептік деректерімізде көрініс тауып қана қоймай, сонымен қатар осы жылы БЖЗҚ жұмысын бағалауды жүзеге асырған сыртқы сарапшылар тарапынан да аталып өтті. Олардың арасында, мәселен, БЖЗҚ сапа менеджменті жүйесінің ISO 9001:2015 халықаралық стандартының талаптарына сәйкестігін растаған “TUV Thuringen” сертификаттау жөніндегі неміс органы да бар.

товке к чрезвычайным ситуациям позволили сотрудникам Фонда оказывать все услуги четко и бесперебойно. Большинство и рабочих совещаний, и информационно-разъяснительных мероприятий проводились в онлайн-формате, а самое главное – очное обслуживание вкладчиков и получателей остается профессиональным и грамотным. Все эти характеристики не только отражаются в наших отчетных данных, но и отмечены внешними экспертами, проводившими оценку работы ЕНПФ в этом году, среди которых, к примеру, немецкий орган по сертификации “TUV Thuringen”, который подтвердил соответствие системы менеджмента качества ЕНПФ требованиям международного стандарта ISO 9001:2015.

- Сіз қандай көрсеткіштерді ең маңызды деп санайсыз?

- Жыл қорытындысы әлі де шығарылатын болады, бірақ соңғы айлардың көрсеткіштері өте жақсы. 2020 жылдың 10 айында Қор өз салымшыларына 15,8 млн қызмет көрсетті. Бірқатар шектеу шараларын қабылдауға мәжбүр еткен эпидемиологиялық жағдай мен коронавирус індетіне қарамастан, ағымдағы жылы көрсетілген қызметтер саны 2019 жылдың сәйкес кезеңімен салыстырғанда **18%-ға** немесе 1,2 млн бірлікке артты. Жоғарыда айтып өткенімдей, қызметтердің көпшілігі қашықтан көрсетіледі. Ең танымал

- Какие показатели Вы считаете наиболее значимыми?

- Итоги года еще будут подведены, но цифры последних месяцев показательны. За 10 месяцев 2020 года Фонд оказал своим вкладчикам 15,8 млн услуг. Даже в условиях сложившейся эпидемиологической ситуации и пандемии коронавирусной инфекции, в связи с которыми в текущем году был принят ряд ограничительных мер, количество оказанных услуг по сравнению с аналогичным периодом 2019 года увеличилось на **18%** или 1,2 млн единиц. Как уже говорилось, большинство услуг оказывается дистанционно. Среди

қызметтердің ішінен ЖЗШ-дан үзінді көшірме алуды атауға болады (*барлық күндізгі және онлайн тәртібінде жүргізілген операциялардың 94%*). Бұл адамдардың өз жинақтарына қызығушылық таныта бастағандығын білдіреді. Ал оның зейнетақы жүйесінің жұмыс істеуі мен дамуы үшін өте маңызды екені анық. Әрине, жүйе жұмысына деген қызығушылық зейнетақы заңнамасына келер жылы енгізілетін өзгерістерді белсенді талқылау нәтижесінде артты. Бұл өзгерістердің жағымды жақтарының бірін мен мынадан көре аламын: адамдар зейнетақы жинақтарын зейнеткерлік жасқа толуына байланысты немесе одан ертерек пайдалану үшін алдымен оларды қалыптастыру керектігін түсіне бастады. Ол үшін еңбек еткен жылдар ішінде зейнетақы жарналарын тұрақты және толық көлемде аударып отыру қажет.

самых популярных услуг можно назвать получение выписки с ИПС (94% от всех проведенных очно и онлайн операций). Это говорит о том, что люди интересуются своими накоплениями, и это очень значимо для функционирования и развития системы. Конечно, интерес во многом возрос вследствие активных обсуждений изменений в пенсионном законодательстве, которые ожидаются в наступающем году. Один из положительных моментов этих изменений я вижу в следующем: люди стали понимать, что для того, чтобы использовать пенсионные накопления – в связи с наступлением пенсионного возраста или гораздо раньше – их нужно сформировать. А для этого необходимы регулярные и в полном объеме пенсионные взносы на протяжении трудовой деятельности.

2020 жылғы 1 қаңтардан бастап зейнетақы активтері **↑17%** көбейді, міндетті зейнетақы жарналары бойынша жеке зейнетақы шоттарының саны 1 млн 170 мыңнан астам (немесе 11%) өсті. Статистиканы талдай отырып, біз мұндай шоттардың 90% бірыңғай жиынтық төлемді жүзеге асыру аясында ашылғанын көреміз. Бұл төлемді адамдар карантин кезеңінде мемлекеттен көмек алу үшін жасай бастады. Демек, біздің міндетіміз – ақпараттық-түсіндіру жұмыстарын халықтың осы санатының белсенді салымшыларға айналатындай етіп жүргізу.

Зейнетақы активтерін Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі басқарған кезеңде алынған инвестициялық табысты да атап өту қажет. Қараша айының басында БЖЗҚ-дағы зейнетақы жинақтарының сомасы **↑12,6 трлн теңгеден** асты, ал бұл соманың 5,4 триллионнан астамын жүйе қызмет ете бастағаннан бергі инвестициялық кіріс құрайды. Бұл ретте барлық зейнетақы активтері БЖЗҚ-ға біріктірілген сәттен бастап Ұлттық Банк қамтамасыз еткен табыс шамамен 4,6 трлн теңгеге жетті. Тек осы жылдың өзінде салымшылардың шоттарына 1,1 трлн теңгеден астам қаржы есептелді. Егер табыстылық көрсеткіштерін бір жыл, бес жыл, жинақтаушы зейнетақы жүйесі енгізілген кезден бастап түрлі кезеңдер бойынша қарастырсақ, олар барлық кезеңде де инфляция көрсеткіштерінің деңгейінен асып түседі.

С 1 января до 1 ноября 2020 года пенсионные активы выросли на **↑17%**, более, чем на 1 млн 170 тыс. (или на 11%) увеличилось количество индивидуальных пенсионных счетов по обязательным пенсионным взносам. Анализируя статистику, мы видим, что 90% таких счетов открыто в рамках осуществления единого совокупного платежа. Этот платеж люди стали делать в период карантина, чтобы получить помощь от государства. Значит, наша задача так построить свою информационно-разъяснительную работу с этой категорией населения, чтобы они стали активными вкладчиками.

Надо отметить и инвестиционный доход, заработанный в результате управления пенсионными активами Национальным Банком Казахстана. На начало ноября сумма пенсионных накоплений ЕНПФ превысила **↑12,6 трлн тенге**, а более 5,4 триллиона в этой сумме составляет инвестдоход с начала деятельности системы. При этом доход, обеспеченный Национальным Банком с момента объединения всех пенсионных активов в ЕНПФ, составил порядка 4,6 трлн тенге. Только в этом году на счета вкладчиков начислено более 1,1 трлн тенге. Если рассматривать показатели доходности в разные периоды – за год, за пять лет, с периода введения накопительной пенсионной системы – везде они превыша-

Тек осы жылдың өзінде салымшылардың шоттарына **1,1 трлн теңгеден астам қаржы есептелді**. Егер табыстылық көрсеткіштерін бір жыл, бес жыл, жинақтаушы зейнетақы жүйесі енгізілген кезден бастап түрлі кезеңдер бойынша қарастырсақ, олар барлық кезеңде де инфляция көрсеткіштерінің деңгейінен асып түседі.

Только в этом году на счета вкладчиков начислено более **1,1 трлн тенге**. Если рассматривать показатели доходности в разные периоды – за год, за пять лет, с периода введения накопительной пенсионной системы – везде они превышают показатели инфляции.

гейінен асып түседі. Менің ойымша, бұл жинақтаушы зейнетақы жүйесінің пайдасына қарай жасалған айғақты дәлел.

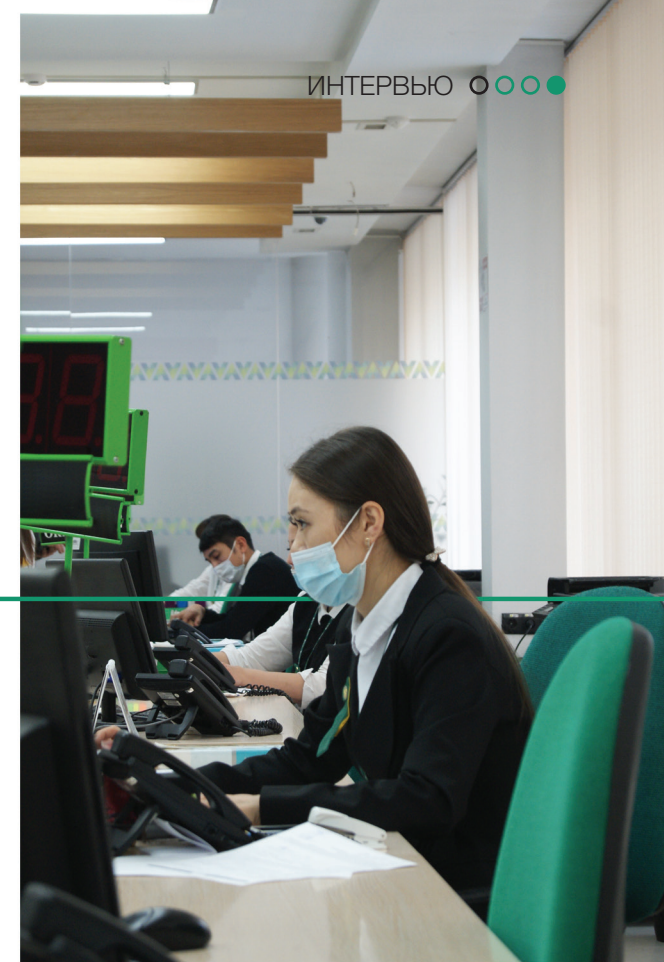
- Кейбір сарапшылар: – Зейнеткерлікке қаржы жинаудың қажеті жоқ, одан да ортақ зейнетақыға көшкен дұрыс, – деген пікір айтады. Сіз оларға не деп жауап берер едіңіз?

– Мұндай қажеттіліктерді мемлекет қамтамасыз етуі керек деп санайтын патерналистік көзқарасты жақтаушы азаматтарға қазіргі жұмыспен қамту деңгейін, демографиялық факторларды (халықтың қартаюы сияқты) еске-

ют показатели инфляции. На мой взгляд, это убедительный аргумент в пользу накопительной пенсионной системы.

- В тоже время некоторые эксперты говорят о том, что копить на пенсию не нужно, лучше вернуться к солидарной системе. Что бы Вы им ответили?

– Сторонникам такого патерналистского подхода – когда граждане считают, что их потребности должно обеспечивать государство – можно ответить, что, учитывая современный уровень занятости, демографические

ре отырып, ортақ жүйеге көшу үшін мемлекеттің салықты көтеру, зейнетке шығу жасын арттыру сияқты танымал емес шараларға баруға мәжбүр болатынын айтқым келеді. 1998 жылғы реформаға дейін Қазақстандағы зейнетақы жарнасы жұмыс берушінің қаражаты есебінен жалақының 25,5% құрағанын еске түсірейік. Қазіргі уақытта біздің елімізде жұмыскерлердің міндетті 10% жарналары және қауіпті еңбек жағдайларында жұмыс істейтін қызметкерлер табысының 5% мөлшерінде жұмыс берушілер аударатын міндетті кәсіптік зейнетақы жарналары төленеді. Мемлекет ай сайын бюджеттен *(ортақ және базалық)* зейнетақы төлеуге орта есеппен 190 млрд теңгеден астам қаражат жұмсайды. БЖЗҚ-ға жарна түрінде ай сайын орта есеппен 80-85 млрд теңге түседі. Егер бір жыл ішінде қарайтын болсақ, 2019 жылы бюджеттен зейнетақыға шамамен 2,3 трлн теңге жұмсалды *(ортақ төлемдер 1,5 трлн, базалық 707 млрд теңге)*. Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қорына 2019 жылы аударылған жарналар сомасы 990 млрд теңгені құрады. Яғни, егер жинақтаушы құрамдауышты алып тастасақ, келешекте мемлекеттік бюджеттен зейнетақы төлеуге қажетті соманы қамтамасыз ету үшін алымдарды кем дегенде 2-2,5 есеге ұлғайту қажет болады. Бұл ақша қазынаға түсіп, бірден ағымдағы зейнеткерлердің қажеттіліктеріне жұмсалып кетеді. Ал БЖЗҚ-дағы шоттарға түсетін жарналар инвестициялық табыс есебінен өсіп, салымшының меншігі болып қала береді.

факторы *(такие как старение населения)*, для перехода на солидарную систему государству нужно будет пойти на непопулярные меры – повысить налоги, повысить возраст выхода на пенсию. Вспомним, что до реформирования 1998 года пенсионный взнос в Казахстане составлял 25,5% от заработной платы за счет средств работодателя. На данный момент в нашей стране уплачиваются обязательные 10% взносы работников и обязательные профессиональные пенсионные взносы работодателей в размере 5% от доходов работников, занятых в опасных условиях труда. Ежемесячно государство на выплату пенсии из бюджета *(солидарной и базовой)* в среднем тратит более 190 млрд тенге. В ЕНПФ в виде взносов ежемесячно поступает в среднем 80-85 млрд тенге. Если посмотреть за год, то в 2019 году бюджет потратил на пенсии порядка 2,3 триллионов тенге *(солидарные выплаты 1,5 трлн, базовые 707 млрд тенге)*. Взносы в Единый накопительный пенсионный фонд за 2019 год составили 990 млрд тенге. То есть, если убрать накопительную составляющую, чтобы обеспечить в перспективе сумму, необходимую для выплат пенсий из госбюджета, сборы надо увеличить как минимум в 2-2,5 раза. При чем эти деньги будут поступать в казну и сразу тратиться на нужды текущих пенсионеров. Тогда как взносы, поступающие на счета в ЕНПФ, прирастают инвестиционным доходом и являются собственностью вкладчика.

Бұдан басқа әлемдік тәжірибеге сәйкес ұрпақтардың ынтымақтастығына негізделген зейнетақы жүйесі кемінде 1-ден 4-ке дейінгі арақатынаста, яғни бір зейнеткерге 4 жұмыс істейтін адамнан келетін кезде неғұрлым төңгерімді жұмыс істей алады. Мысалы, егер 1979 жылы КСРО-да бір зейнеткерге 8 жұмысшыдан келсе, 1998 жылға қарай Қазақстанда бұл арақатынас 3 адамға дейін төмендеді. Мұның салдары төлемдер сомасының төмендеуіне, зейнетақының кешіктірілуіне әкеп соқты. Осыған байланысты 1998 жылы сол жылға дейінгі жұмыс өтілі бар қазақстандықтар үшін ортақ төлемдерді сақтай отырып, жинақтаушы зейнетақы моделіне біртіндеп көшу туралы стратегиялық шешім қабылданды. **БЖЗҚ-ның БҰҰ мәліметтеріне сәйкес келетін болжамдары бойынша Қазақстанда 2019-2050 жылдар аралығында әлеуетті қолдау коэффициенті 2 есеге төмендейді, яғни 65+ жастағы 1 зейнеткерге еңбекке қабілетті жастағы 3,5 адамнан ғана келетін болады.** Бұл коэффициенттің болжамды мәндерінің төмен болуы Қазақстан халқының қартаю үдерісінің еңбек нарығына, экономикалық көрсеткіштерге айтарлықтай әсерін тигізетінін білдіреді. Сондай-ақ, мемлекеттік бюджетке әлеуметтік және зейнетақымен қамсыздандыру үшін жүктемені ұлғайтуға тура келетіндей салдарға өкеліп соғады, Қазақстан осындай жағдайға таяудағы онжылдықтарда тап болуы мүмкін. Сондықтан зейнет-

Кроме того, согласно мировой практике наиболее сбалансированно функционировать пенсионная система, основанная на солидарности поколений, может при соотношении, как минимум, 1 к 4, то есть когда на одного пенсионера приходится 4 работающих. К примеру, если в 1979 году в СССР на одного пенсионера приходилось около 8 работающих, то к 1998 году в Казахстане это соотношение снизилось до 3-х человек, что повлекло за собой как снижение суммы выплат, так и задержку пенсий. В этой связи в 1998 году принято стратегическое решение постепенно переходить к накопительной пенсионной модели, сохранив солидарные выплаты для казахстанцев со стажем работы до 1998 года. **Согласно прогнозам ЕНПФ, которые совпадают с данными ООН, в Казахстане за период с 2019 по 2050 годы в 2 раза снизится коэффициент потенциальной поддержки, то есть на 1 пенсионера в возрасте 65+ будет приходиться лишь около 3,5 человек трудоспособного возраста.** Низкие прогнозные значения этого коэффициента подчеркивают потенциальное влияние процессов старения населения в Казахстане на рынок труда, экономические показатели, а также на увеличение нагрузки на государственный бюджет в части социального и пенсионного обеспечения, с которыми Казахстан может столкнуться в ближайшие десятилетия. Поэтому сохранение на-

ақымен қамсыздандырудың жинақтаушы құрамдауышын сақтау – бұл нақты шындық және қажеттілік.

копительного компонента пенсионного обеспечения - это данность и необходимость.

- БЖЗҚ қызметі келесі жылы қалай дамитын болады?

– 2021 жыл – бұл бүкіл зейнетақы жүйесін, сонымен қатар БЖЗҚ қызметін одан әрі дамыту кезеңі.

Заңнамаға өзгерістер енгізілгеннен кейін Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қоры жинақтаушы зейнетақы жүйесінің барлық ақпараттық және қаржылық ағындарының бірыңғай есептеу орталығы және операторы болып қала отырып, нормативтік-құқықтық актілерде көзделетін барлық тетіктерді қолданысқа енгізетін тараптардың, яғни осы мақсатқа қол жеткізу жолындағы басқарушылардың бірі болуы тиіс. Бұл зейнетақы жинақтарын тұрғын үй сатып алу және емделу үшін мерзімінен бұрын пайдалану, сондай-ақ, зейнетақы жинақтарының бір бөлігін салымшының таңдауы бойынша басқарушы компанияларға беруді іске асыру мүмкіндіктеріне де қатысты. БЖЗҚ өз тарапынан осы үдерістердің барлық техникалық, ұйымдастырушылық, ақпараттық қажеттіліктерін мүдделі тараптар – мемлекеттік органдар, Ұлттық банк, екінші деңгейдегі банктер, басқарушы компаниялармен және ең бастысы, салымшылармен тығыз ынтымақтастықта қамтамасыз етуі тиіс.

- Өңгімеңізге рақмет!

- Как будет строиться деятельность ЕНПФ в будущем году?

– 2021 год – это период для дальнейшего развития как всей пенсионной системы, так и деятельности ЕНПФ.

После принятия законодательных изменений ЕНПФ, оставаясь единым учетным центром и оператором всех информационных и финансовых потоков накопительной пенсионной системы, должен стать одним из администраторов, одной из сторон по приведению в действие всех механизмов, которые будут предусмотрены в нормативно-правовых актах. Это касается и возможностей досрочного использования пенсионных накоплений на приобретение жилья и лечение, и реализации передачи части пенсионных накоплений управляющим компаниям по выбору вкладчика. ЕНПФ должен обеспечить со своей стороны все технические, организационные, информационные аспекты этих процессов в тесном сотрудничестве со всеми заинтересованными сторонами – государственными органами, Национальным Банком, банками второго уровня, управляющими компаниями и, конечно же, вкладчиками.

- Благодарю за беседу!

В период с 01.01.2020 по 01.11.2020 вкладчики ЕНПФ получили инвестдоход в 1,1 триллиона тенге

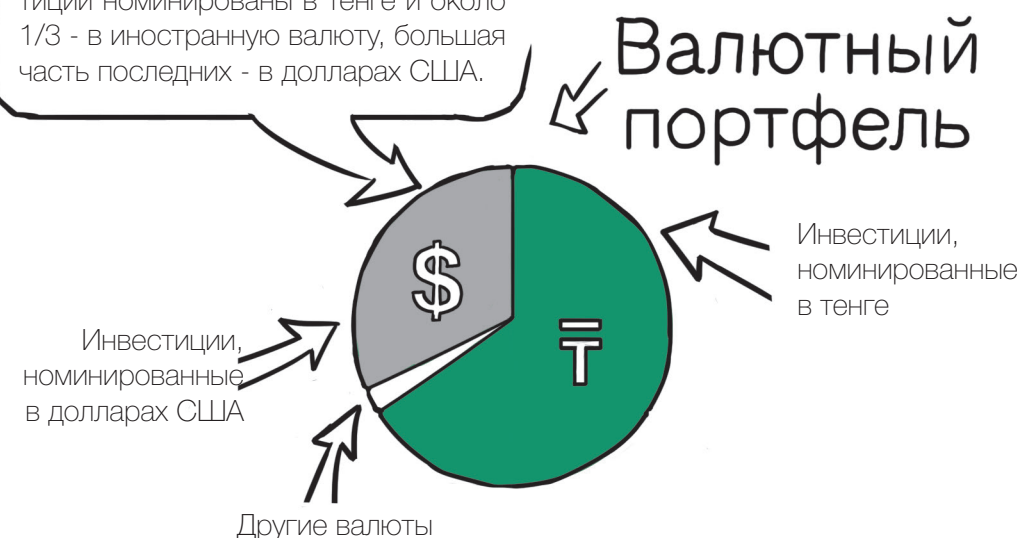
более
12,6
трлн ₸

Сумма пенсионных накоплений ЕНПФ на 01.11.2020 года. Как известно, она включает в себя пенсионные взносы и инвестиционный доход.

Напомним, что поступающие на индивидуальные пенсионные счета (ИПС) пенсионные взносы, учет которых ведет ЕНПФ, инвестируются доверительным управляющим пенсионными активами – Национальным Банком Республики Казахстан в различные финансовые инструменты.

Сумма пенсионных накоплений вкладчиков (*получателей*) пересчитывается и переоценивается ежедневно в соответствии с результатами инвестирования пенсионных активов. В состав инвестиционного дохода входят доходы в виде вознаграждения по ценным бумагам (*вкладам и другим операциям*), доходы в виде рыночной переоценки финансовых инструментов, доходы в виде валютной переоценки, доходы по активам, находящимся во внешнем управлении и т.д.

С целью минимизации рисков инвестиционный портфель диверсифицирован по видам, направлениям инвестирования, в том числе валютам. В настоящее время около 2/3 инвестиций номинированы в тенге и около 1/3 - в иностранную валюту, большая часть последних - в долларах США.

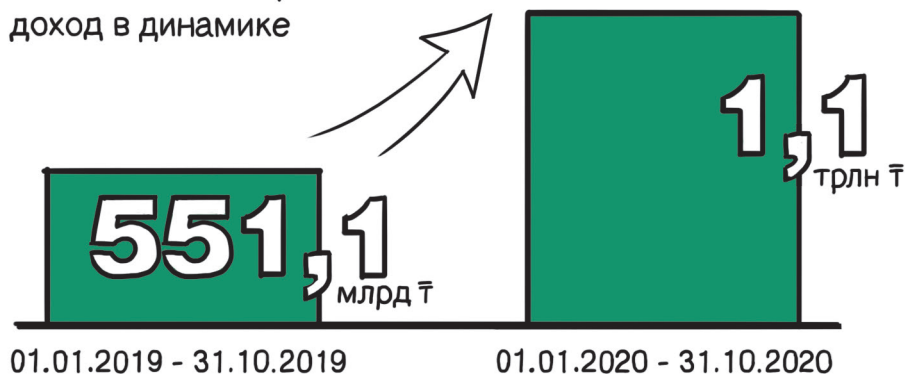

За 10 месяцев текущего года с 1 января по 31 октября 2020 года на счета вкладчиков был зачислен чистый инвестиционный доход в размере 1,1 трлн тенге, что в два раза больше показателя за аналогичный период 2019 года (*чистый инвестиционный доход с 01.01.2019 по 31.10.2019 гг. составил 551,1 млрд*). Отметим, что доходность за год с 01.11.2019 по 31.10.2020 гг составила 10,88% при инфляции 7,1%, при этом доходность

с начала 2020 года составила 9,94%, а инфляция 5,5%.

В целом, инвестиционный доход, обеспеченный Национальным банком с момента объединения всех пенсионных активов в ЕНПФ, составил порядка 4,6 трлн тенге. Сейчас доля чистого инвестиционного дохода в общем объёме пенсионных накоплений составляет 34,5%.

Чистый инвестиционный доход в динамике

Если же брать период со дня основания самой накопительной пенсионной системы Казахстана в 1998 году, то чистый инвестиционный доход превысил отметку в 5,4 трлн тенге. Инвестиционная доходность за это время с нарастающим итогом составила 596,69%. При этом инфляция составила 485,55%. Таким образом, реальная доходность пенсионных активов на 1 ноября 2020 года составила 111,14%.

Пенсионные накопления – это долгосрочные инвестиции и анализировать размер инвестиционного дохода целесообразно за период не менее 1 (*одного*) года. Краткосрочные данные

(*ежедневные, ежемесячные и т.д.*) – не являются показательными, т.к. зависят от ежедневной рыночной конъюнктуры.

Вся система инвестиционного управления и учета пенсионных активов является прозрачной: каждый вкладчик имеет возможность видеть свой инвестиционный доход в личном кабинете на сайте enpf.kz или в мобильном приложении. Информация по инвестиционному управлению пенсионными активами ЕНПФ и о финансовых инструментах, в которые размещены пенсионные активы ЕНПФ, публикуется на официальном сайте ЕНПФ в разделе “Показатели/Инвестиционная деятельность”.

Заглядывая В БУДУЩЕЕ

Единый накопительный пенсионный фонд продолжает активную информационно-разъяснительную работу, рассказывая об особенностях пенсионной системы Казахстана. На этот раз форматом общения с населением стали онлайн-лекции для будущих вкладчиков ЕНПФ, студентов высших учебных заведений.

Встреча с бакалаврами и магистрантами Международного университета информационных технологий проходила удалённо в онлайн-формате и собрала свыше ста участников. В ходе лекции руководство и специалисты Фонда в доступной форме рассказали о том, какие пенсионные модели

существуют в мире, как работает казахстанская пенсионная система, наглядно с помощью графиков объяснили необходимость перехода от распределительной пенсионной системы к накопительной и многое другое.

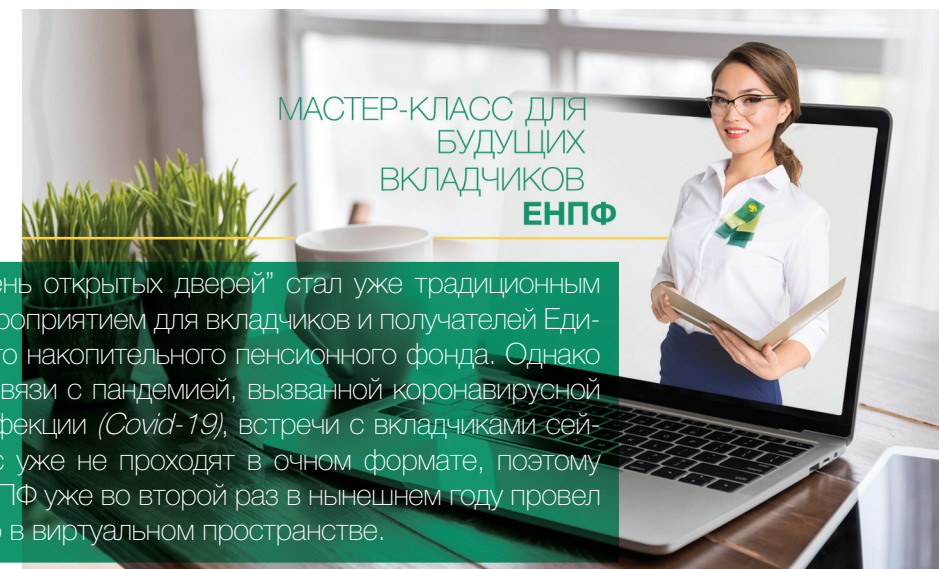
Для студентов математических специальностей особенно была интересна презентация об актуарных расчётах ЕНПФ. В частности, о демографических трендах в Казахстане и их влиянии на экономику нашей страны.

В силу специфики МУИТ и большому количеству в нём специальностей по информационным технологиям, це-

лый блок онлайн-встречи был посвящён электронным сервисам и работе информационных систем ЕНПФ. В связи с пандемией коронавирусной инфекции и введённых ограничительных мер, значительная доля работников Фонда была переведена на удалённую работу, однако это не помешало полноценно функционировать ЕНПФ. Благодаря развитию новых технологий и отлаженной работе электронных систем свыше 92% всех услуг Фонда в 2020 году проведено в онлайн-формат. По сравнению с прошлым годом популярность электронных услуг выросла на 15,2%. На данный момент большинство

вкладчиков получают целый спектр услуг, не выходя из дома. Кроме того, в ходе встречи были раскрыты нюансы работы по процессу, методу сбора, поиска, хранения, обработки информации.

ЕНПФ планирует проводить такие встречи со студентами на регулярной основе.

“День открытых дверей” стал уже традиционным мероприятием для вкладчиков и получателей Единого накопительного пенсионного фонда. Однако в связи с пандемией, вызванной коронавирусной инфекцией (Covid-19), встречи с вкладчиками сейчас уже не проходят в очном формате, поэтому ЕНПФ уже во второй раз в нынешнем году провел его в виртуальном пространстве.

На этот раз встреча проходила в формате мастер-класса, ведь основной аудиторией стали студенты колледжей и высших учебных заведений, а мероприятие проходило на тему: “Пенсионная система Республики Казахстан. Планирование пенсии”. Каждый желающий мог с помощью онлайн-платформы присоединиться к “Дню открытых дверей”, не покидая стен своего дома.

Целевая аудитория была выбрана не случайно, так как большая часть студентов в ближайшее время станут вкладчиками ЕНПФ, и уже на нынешнем этапе необходимо проводить с ними информационно-разъяснительную работу. Это, прежде всего, осведомлённость молодого поколе-

ния о работе Фонда, предлагаемых услугах, а также о важности перечисления пенсионных взносов на свой индивидуальный пенсионный счет, став участником накопительной пенсионной системы страны. Уже сейчас важно развивать у молодёжи чувство гражданской, моральной ответственности за своё будущее и обеспечение себя достойной пенсией.

Мероприятие по всей стране прошло при высокой посещаемости, каждый из участников остался доволен и удовлетворён электронным форматом проведения “Дня открытых дверей”.

Сотрудники фонда в доступной форме предоставили полную информацию по всем заданным вопросам.

**БЖЗҚ сапа
менеджментінің
халықаралық
стандарттарға
сәйкестігін
растады**

Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қоры сапа менеджменті жүйесінің ISO 9001:2015 халықаралық стандартының талаптарына сәйкестігіне екінші бақылау аудитінен сәтті өтіп, бұрын берілген сапа менеджменті жүйесінің сертификатын растады. Бақылау аудиті барысында Қордың он бөлімшесінің, сондай-ақ, Алматы қаласындағы филиалдың қызметі тексерілді. Сәйкестікті растау Қор салымшылары мен алушыларының үміттері мен қажеттіліктерін қанағаттандыру, Қор процестерін тиімді басқару және зейнетақы қызметтерінің сапасын үнемі жетілдіруге негізделген клиентке бағдарланған сапа менеджменті жүйесін қолдайтынын куәландырады.

Қор менеджмент жүйесін үнемі жетілдіріп отыратынын, дамуын жалғастырып, өз салымшыларының мүддесі үшін жұмыс істейтінін тағы да растады.

Аудитті “TUV Thüringen” сертификаттау жөніндегі неміс органы жүргізді, ол Қор басшылығының сапа менеджменті жүйесін жұмысқа қабілетті күйде ұстауға деген ұмтылысы мен

БЖЗҚ-ның үйлесімді және кәсіби ұжымын ерекше бағалады.

Аудит барысында БЖЗҚ-ның сапа менеджменті жүйесі қызметінің оң аспектілерінің арасында салымшылардың барлық санаттарын ескере отырып, ақпараттық-коммуникациялық технологиялардың кең диапозонын қолданудың дұрыс және үнемі дамып келе жатқан жүйесі атап өтілді. IT-технологиялар тәуекелдерді басқарусаласында да, мәселен, тәуекелді оқиғалар жөніндегі электрондық журнал және проблемалық аймақтар картасының тетіктері арқылы қолданылады. Аудиторлар Қордың инфрақұрылымды жақсартуға ұмтылысын, сондай-ақ, салымшылар мен алушыларға қызмет көрсету кезінде филиал бөлімшелері қызметкерлерінің сауаттылығын ерекше атап өтті.

БЖЗҚ-да қашықтықтан оқыту жүйесінің болуы мамандардың біліктілігін және тиісінше қызмет көрсету сапасын үнемі арттырып отыруға мүмкіндік береді.

НАСЛЕДОВАНИЕ ПЕНСИОННЫХ НАКОПЛЕНИЙ

К нам в редакцию часто обращаются люди, похоронившие своих близких. Они спрашивают, кто может получить пенсионные накопления их родных?

На этот вопрос на страницах нашего журнала отвечает главный специалист Департамента организации выплат и информирования АО “ЕНПФ” **Хасанова Елена Эдуардовна.**

Сразу хочу отметить, что деньги, накопленные на индивидуальных пенсионных счетах в ЕНПФ, являются собственностью вкладчиков (получателей) и хранятся в ЕНПФ

до востребования вкладчиками (*получателями*) при возникновении у них права на пенсионные выплаты, а в случае смерти вкладчиков (*получателей*) наследуются.

При осуществлении пенсионных выплат ЕНПФ руководствуется нормами пенсионного законодательства, в том числе Закона о пенсионном обеспечении¹ и Правил №1042².

Так, в соответствии с положениями пункта 5 статьи 50 Закона о пенсионном обеспечении в случае смерти получателя, а также лица, имеющего пенсионные накопления и не достигшего общеустановленного пенсионного возраста, его семье либо лицу, осуществившему погребение, ЕНПФ выплачивается единовременная выплата на погребение в пределах размера 52,4-кратного месячного расчетного показателя, установленного на соответствующий финансовый год законом о республиканском бюджете, но не более имеющихся на индивидуальном пенсионном счете средств.

В случае, если остаток пенсионных накоплений на индивидуальном пенсионном счете получателя после осуществления единовременной выплаты на погребение составит сумму, не превышающую размер минимальной пенсии, установленный на соответствующий финансовый год

законом о республиканском бюджете, данный остаток выплачивается как выплата на погребение.

Следует отметить, что ограничение по сроку обращения в ЕНПФ за единовременной выплатой на погребение действующим законодательством не предусмотрено, в связи с чем, выплата на погребение при предоставлении документов, предусмотренных законодательством, может быть осуществлена даже по истечении нескольких лет после смерти лица, имеющего пенсионные накопления в ЕНПФ.

Кроме того, в соответствии с положениями статей 31, 32, 33 Закона о пенсионном обеспечении в случае смерти лица, имеющего пенсионные накопления в ЕНПФ за счет обязательных, обязательных профессиональных и добровольных пенсионных взносов, они наследуются в порядке, установленном законодательством Республики Казахстан.

Давайте разберемся, как это происходит.

Во-первых, наследование пенсионных накоплений осуществляется по завещанию и (или) по закону. То есть, если завещание отсутствует либо определяет судьбу не всего наследства, а также в иных случаях,

установленных гражданским законодательством, имеет место наследование по закону.

Во-вторых, важно знать, что согласно разделу 6 (*Наследственное право*) Гражданского кодекса Республики Казахстан для приобретения наследства наследник должен его принять путем подачи по месту открытия наследства нотариусу или уполномоченному в соответствии с законом на выдачу свидетельства о праве на наследство должностному лицу заявления о принятии наследства либо заявления о выдаче свидетельства о праве на наследство. При этом наследство может быть принято в течение шести месяцев со дня открытия наследства, то есть в течение шести месяцев со дня смерти наследодателя.

Согласно Гражданскому Кодексу Республики Казахстан правопреемники делятся на семь очередей, например:

- в первую очередь право на наследование по закону получают в равных долях дети наследодателя, в том числе и усыновленные, супруги и родители;
- правопреемники второй очереди - братья, сестры, бабушки, дедушки и внуки наследодателя.

Наследники по закону призываются к наследованию в порядке очередности. Каждая последующая очередь наследников по закону получает право на наследование в случае отсутствия наследников предыдущей

очереди. Это происходит и в случае устранения их от наследства, непризнания ими наследства либо отказа от него. Иными словами, если умершее лицо, имеющее пенсионные накопления в ЕНПФ, не состояло в браке, не имеет детей, а родителей уже нет в живых, то право наследования получают родственники из второй очереди, например, брат или сестра. Если таковых нет, то подходит третья очередь и т.д.

Если наследников несколько, пенсионные накопления умершего распределяются между ними в соответствии с долей, определенной свидетельством о праве на наследство, либо соглашением о разделе наследуемого имущества, либо решением суда.

Для наследования пенсионных накоплений умершего совершеннолетнему наследнику при личном обращении необходимо предоставить в ЕНПФ документы, определенные законодательством:

1. заявление о назначении пенсионных выплат по форме, утвержденной внутренним документом ЕНПФ;
2. копию документа, удостоверяющего личность получателя, и оригинал для сверки;
3. нотариально засвидетельствованную копию свидетельства о смерти умершего лица, имеющего пенсионные накопления;
4. оригинал или нотариально засвидетельствованную копию свидетельства о праве на наследство

¹ Закон Республики Казахстан "О пенсионном обеспечении в Республике Казахстан"

² Правила осуществления пенсионных выплат из пенсионных накоплений, сформированных за счет обязательных пенсионных взносов, обязательных профессиональных пенсионных взносов из единого накопительного пенсионного фонда, утвержденные постановлением Правительства Республики Казахстан от 02.10.2013г. № 1042.

либо оригинал или нотариально засвидетельствованную копию соглашения о разделе наследуемого имущества, либо решение суда, вступившее в законную силу;

5. сведения о банковском счете получателя.

В случае, если наследником является несовершеннолетнее либо совершеннолетнее недееспособное лицо, также требуется предоставление дополнительных документов.

Вместе с тем, предусмотрена возможность подачи заявления через третье лицо или посредством почтовой связи, в этих случаях предусмотрены дополнительные требования к перечню документов и их оформлению.

Подробный перечень необходимых документов в зависимости от способа их подачи в ЕНПФ (*при личном обращении/через средства почтовой связи/третье лицо*), требования к их оформлению, а также бланки заявлений и образцы их заполнения в зависимости от вида валюты платежа, образцы доверенностей и разъяснения уполномоченных государственных органов размещены на сайте ЕНПФ enpf.kz.

После предоставления всех вышеперечисленных документов ЕНПФ осуществляет выплату пенсионных накоплений в течение десяти рабочих

дней со дня приема либо поступления документов в ЕНПФ.

Дополнительно следует отметить, что в целях оптимизации взаимодействия ЕНПФ и нотариусов Республики Казахстан между ЕНПФ, Министерством юстиции Республики Казахстан и Республиканской нотариальной палатой заключен Договор о взаимодействии Единой нотариальной информационной системы “Е-нотариат”, в рамках которого нотариусы могут направлять в ЕНПФ запросы о проверке наличия у умерших вкладчиков (*получателей*) остатков на индивидуальных пенсионных счетах в режиме онлайн, что значительно сокращает время на оформление соответствующих документов.

В свою очередь, ЕНПФ при предоставлении вкладчиками (*получателями*) нотариально удостоверенных или засвидетельствованных документов также получает официальные подтверждения о совершенных нотариальных действиях по представленным вкладчиками (*получателями*) документам.

Более полную информацию вы можете получить на нашем сайте <https://www.enpf.kz/ru/services/recipient/heir.php>, а я желаю всем долгой, интересной, полной яркими положительными событиями жизни.

САПАЛЫ ҚЫЗМЕТ, АҚЖОЛТАЙ АЛҒЫС

Қозыбақ Кульбараков – «ЕЖЗҚ» АҚ
Атырау облыстық филиалының директоры

Сапалы жұмыс, қарым-қатынас процесінің нақтылығы, салымшыларға қызмет көрсету бойынша барлық қызмет түрлері Атырау облыстық филиалында үздіксіз жүргізіледі. Филиалда операциялық бөлімнің 25 қызметкері кеңседе және барып қызмет көрсету бөлімінің 10 қызметкері кеңседен тыс жағдайда салымшыларға қызмет көрсетеді. Қызметкерлердің орташа жас мөлшері – 34 жас және барлығының жұмыс өтілдері 3 жылдан асады. Операциялық блокта кадрлар тұрақсыздығының жоқтығы кадрлар құрамының сапалық көрсеткіштерінің бірі болып табылады.

2020 жылдың басынан бері операциялық бөлім қызметкерлері 42000 астам салымшыға қызмет көрсетіп, 55852 операция жүргізді, оның ішінде кеңседе - 40745 және кеңседен тыс – 15107 операция.

Құжаттарды қабылдау мен мемлекеттік қызмет көрсету сапасын бағалау тек салымшылар тарапынан ғана емес, сондай-ақ, филиал қызметінің тиімділік көрсеткіштерін орындау нәтижелері және аудиторлық тексеру қорытындысымен де бағаланады. Соңғы бес жылда Қор деңгейінде бөлім қызметкерлері және мемлекеттік қызмет көрсету кезінде жіберілген

қателіктер салдарынан кері қайтарылған құжаттар болған жоқ.

Көптеген адамдар қызмет көрсету нәтижесін тек шағымның жоқтығымен байланыстырғанымен, нақты іс барысы операциялық бөлім қызметкерлерінің жұмыс стандартына сәйкес сапалы қызмет көрсетсе салымшылардың наразылық білдірулеріне негіз бола алмайтынын дәйектейді. Айтқандай, соңғы 6 жыл көлемінде филиал бойынша шағымдар тіркелген жоқ. 2020 жылдың 9 айында салымшылар тарапынан бірде бір шағым түскен жоқ, қайта филиал ұжымы 500-ден астам алғыс арқалады. Қор сайтына 184 пікір жолданып, салымшылардың А.Палатова, А.Мизамов, Ш.Сатаева, М.Сатыбалдиева, Ж.Исманов, Т.Рахметова және басқа да мамандарға алғыс білдіргендері филиал үшін үлкен мақтаныш.

- Салымшыларға қызмет көрсету сапасын жақсарту мақсатында филиал басшылығы кәсіби біліктілікпен қатар қызметкерлердің бойында әдемі қалыптың, анық сөйлеудің, жақсы көңіл-күйдің болуына айрықша мән береді. Бұл орайда Қордың зейнетақы қызметтері туралы жан-жақты және сауатты түрде қалай кеңес беру қажеттілігі туралы рөлдік ойындар өткізіледі, – дейді филиал директорының орынбасары Қарылғаш Көлелқызы Джансариева.

Коронавирус індеті филиал өмірін түбегейлі өзгертіп қана қоймай жаңа әлеуметтік тәжірибелерді күн тәртібіне шығарды. Кеселге қарсы шараларды

сақтау барысы бетперде ауызды жауып тұрса да салымшыны көзбен “аялауға”, әлеуметтік ара қашықтықтан жылы шыраймен құрмет көрсетуге үйретті. Карантин күндері туындаған штаттан тыс жағдайда салымшыларға қызмет көрсету бойынша бизнес процестердің үздіксіздігін қамтамасыз ету мақсатында ұжым ұйымшылдық танытты. Операциялық бөлім бастығының м.а. Ерлан Базылов наурыз айынан шілдеге дейін алдын ала жазылу бойынша құжаттарды байланыссыз қабылдауды жүргізуге тек сайдың тасындай жас жігіттерден тұратын мобильді топ құрды. Осы күндері филиалда байланыс орталығының да жұмысы ұйымдастырылды. Ол мамандарға арналған жаңа бағыт – қашықтықтан кеңес беруге үйретті. Ақаусыз жұмысты ұйымдастыру, техникалық қолдау көрсету, мамандарды оқыту, олардың жұмыс кестесін жасау, байланыс орталығының басқа да мәселелерін шешуді операциялық бөлімнің маманы Дінмұхаммед Муфтоллаев өз жауапкершілігіне алды. Ағымдағы жылдың сәуір айынан бастап барлығы 4936 қоңырау қабылданып, барлығына да сапалы кеңестер берілді. Салымшыларға барынша жағдай жасау үшін барып қызмет көрсету бөлімінің қызметкерлері карантин күндері күту залындағы кезекшілікті және санитарлық – эпидемиологиялық нормаларды сақтай отырып, компьютерлік техника жиынтығымен (мобильді агент) зейнетақы қызметтерін көрсетуді ұйымдастырды. Карантин күндері 3000-нан аса операциялар жүзеге асырылып, екі жарым мыңнан астам салымшылар өздерін

қызықтырған сұрақтарға тұшымды жауап алды. БЖЗҚ кеңселері мен “Қазпошта” АҚ бөлімшелеріндегі зейнетақы қызметтері жоқ шалғайдағы елді мекендер үшін “Мобильді кеңсе” жобасы бойынша барып қызмет көрсету бөлімі сәтті жұмыс атқарды. Карантин күндері бөлім қызметкерлері барлық қажетті санитарлық қауіпсіздік шараларын сақтай отырып, Құрманғазы ауданына барып, 7 ауылдық округтегі тұрғындармен кездесу өткізіп, 28 ұйым мен шаруашылық жүргізуші субъектілерінде 300-ден астам салымшыға қызмет көрсетті. Филиал “Мобильді кеңсе” жобасының алғашқы қатысушыларының бірі болды және жергілікті халық сауатты қызмет көрсеткен қызметкерлер мен бөлім басшысы Гүлайым Боранбаеваға алғыстарын білдірді.

...“Сізде әлемдегі ең үздік стратегия мен ғимарат болуы мүмкін. Бірақ сіз өзіңізбен бірге жұмыс жасайтын адамдардың жүрегі мен санасын жаулай алмасаңыз, олардың ешқайсысы да өмірде жүзеге аспайды”, - деген екен “Luxor and Excalibur Hotel” компаниясының президенті Рене Вест. Осы тұрғыда жинақтаушы зейнетақы жүйесін одан әрі жетілдіру мақсатында филиал тікелей, қашықтықтан және өз бетінше қызмет көрсету жүйелерін дамыту арқылы Атырау облысы тұрғындарының зейнетақы қызметтеріне теңдей қол жеткізуді қамтамасыз етуді стратегиялық мақсат етіп қояды. Және халыққа әлемдік стандарттарға сәйкес сапалы зейнетақы қызметін көрсету тек өз ісіне сенімді, кәсіби білікті, айрандай ұйыған ұжым арқылы ғана жүзеге асырылады деп санайды.

ӘЛЕМ ЕЛДЕРІНІҢ ЗЕЙНЕТАҚЫ ЖҮЙЕЛЕРІ

Әлемдегі дамыған елдердің бірі Швецияның азаматтары 65 жас-тан бастап зейнетке шыға алады. Елдің зейнетақы жүйесі Melbourne Mercer Global Pension Index 2018 рэнкингінде 5-ші орында тұр. Швецияның зейнетақы жүйесі үш деңгейлі құрылымға ие. Швецияның зейнетақы жүйесінің негізгі құрамдас бөлігі мемлекеттік зейнетақы жүйесі болып табылады. Оған шартты-жинақтаушы зейнетақы, сыйақы және кепілді зейнетақы кіреді. Екінші деңгей жұмыс берушілерден кәсіби жоспарлармен ұсынылған және үшінші деңгей - ерікті жеке зейнетақы.

Ал Норвегияның зейнетақы жүйесі Melbourne Mercer Global Pension Index 2019 рэнкингінде 6-шы орында тұр. Норвегияның мемлекеттік сақтандыру жүйесі (National Insurance Scheme Nor-

way) мемлекеттік бюджет есебінен қаржыландырылады (PAYG тарату түрі). Жүйе Еңбек және әлеуметтік мәселелер министрлігінің бөлігі болып табылатын Норвегияның Еңбек және әлеуметтік қамсыздандыру Әкімшілігінің (NAV) басқаруында болады. NAV жасына байланысты зейнетақы төлемдерін және жұмыссыздық бойынша жәрдемақы, мүгедектігі бойынша, ауруы бойынша, уақытша еңбекке жарамсыздығы бойынша (жұмысқа шектеулермен), баланың тууы мен күтімі және т.б. бойынша әлеуметтік төлемдерді жүзеге асырады, олардың көлемі мемлекеттік бюджеттің үштен бірін құрайды.

Норвегияда зейнетке шығудың икемді жасы 62-ден 75 жасқа дейін (орташа алғанда бұл 67 жас) болғандықтан, әр адам зейнетке шығу жасын, төлем мөлшері мен еңбек қызметінің ұзақтығын өзі анықтауға құқылы. Жүйе зейнетақы алатын болса да, адамның өзі қалағандай еңбек қызметін жалғастыруына мүмкіндік береді. Мысалы: жұмыстың 80%-ы және зейнетақы төлемінің 40%-ы. Яғни, адам толық емес жұмыс күнін жалғастырып, зейнетақының бір бөлігін немесе жұмыс істемей, толық зейнетақы ала

алады. Комбинация нұсқалары шексіз. Егер адам зейнетақы төлемдерін алуды бастағаннан кейін де жұмысын жалғастырса, ол жарналарды аударуды да жалғастыра береді.

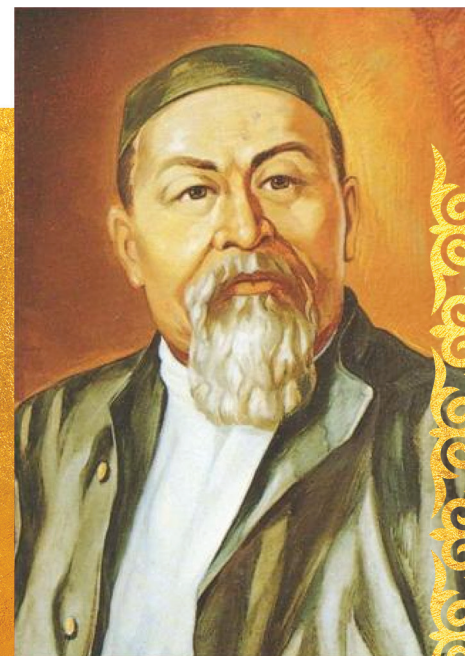
Малайзияның зейнетақы жүйесі Азиядағы ең көне жүйелердің бірі, Employee Provident Fund (*Жинақтаушы зейнетақы қоры*) жинақтаушы құрамдауыш ретінде көрінеді. Зейнетақы қорының малайзиялық атауы: Kumpulan Wang Simpanan Pekerja (*KWSP*). 1951 жылы құрылған зейнетақы қоры әлемдегі ең көне зейнетақы қорларының бірі.

Зейнетақы қоры жұмыс істейтін халықты зейнетақымен қамсыздандыру бойынша мемлекеттік ұйым ретінде Қаржы министрлігі жанынан құрылды және барлық жалдамалы жұмысшылар мен олардың жұмыс берушілері зейнетақы жарналарын Зейнетақы қорына аударуға міндетті. Жұмысшылар мен жұмыс берушінің жарналары Зейнетақы қорына түскен кезде қатысушылардың шоттарына есептеледі. Әрбір қатысушыға 2 шот ашылады: Бірінші шотқа жиынтық жарнадан 70%, екінші шотқа – 30% есептеледі. Жинақтар зейнет жасына жеткен кезде ғана алынуы мүмкін (2013 жылдан бастап зейнет жасы 55-тен 60 жасқа ұзартылды). Бірінші шоттағы базалық сома салымшының жасына қарай белгіленеді – қатысушы 55 жасқа толған кезде оның шотындағы жинақтар MYR 240,000 (24,5 млн тг) кем болмауы тиіс деген есепке негізделеді. Екінші шоттағы

жинақтарды тұрғын үй сатып алуға, қатысушы ауыр кеселге шалдыққанда немесе оның отбасы мүшелерін емдеуге, қатысушының немесе оның отбасы мүшесінің білім алуына, қажылық сапарына пайдалануға болады. Қатысушы 55 жасқа келгеннен кейін 1 және 2 шоттардағы барлық жинақтар біріктіріледі.

Ал Қазақстандағы қазіргі зейнетақы жүйесі көп құрамдауышты болып табылады. Еске сала кетсек, Қазақстан Республикасы 1998 жылы Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығы елдерінің арасында бірінші болып зейнетақы реформасын жүргізді. Еліміздің тәуелсіздік алған кезінен бастап, зейнетақы реформасына дейін Қазақстанда Кеңес Одағынан мұраға қалған ортақ зейнетақы жүйесі жұмыс істеді. Мұндай жүйенің басты қағидасы - еңбекке қабілетті халықтың зейнеткерлерді қамтамасыз етуіне негізделген ұрпақ арасындағы ынтымақтастық.

Қазіргі уақытта еліміздің зейнетақы жүйесі келесі құрамдауыштардан: мемлекеттік бюджет есебінен базалық және ортақ (1998 жылдың 1 қаңтарына дейін кемінде 6 ай еңбек өтілі болған кезде төленеді) зейнетақыдан, жинақтаушы жүйе есебінен 10% міндетті зейнетақы жарналарынан; қауіпті еңбек жағдайында жұмыс жасайтын қызметкерлердің пайдасына жұмыс берушінің есебінен 5% жарналардан, және ерікті зейнетақы жарналарынан тұрады.

Ұлы ақынға құрмет

Абай
Құнанбайұлының
175 жылдығына
БЖЗҚ да
өз үлесін қосты

Күллі қазақ елінің мақтанышы, ұлы ақын, кемеңгер ойшыл Абай Құнанбайұлының туғанына биыл 175 жыл толды (1845-1904). Ақынның мерейтойы халықаралық деңгейде, оның ішінде ЮНЕСКО шеңберінде атап өтілді. Бұл еліміз үшін үлкен мақтаныш.

“Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қоры” акционерлік қоғамының қызметкерлері де ұлттық рух пен халқымыздың мәдениетінен алшақ емес екендіктерін көрсетіп, Абай атамyzдың құрметіне арналған кең

көлемді челлендж ұйымдастырды. Аталмыш шара республика көлемінде БЖЗҚ-ның барлық филиалдары арасында өткізіліп, Өңірлік даму департаментінің қатысуымен аяқталды.

Қор филиалдары бір-біріне берілген эстафетаны үлкен жауапкершілікпен, шынайы ықыласпен қабыл алып отырды. Одан әрі әрбір филиал көркемдігі мен кәсіби деңгейі бір-бірінен асып түсетін бейнебаян түсіріп, Абай атамыздың шығармаларын нақышына келтіре орындап, өнерлерін паш етті.

Бүкіл әлемді қатерлі індет жайлаған қазіргі уақытта осындай іс-шаралар әрбір адамның жүрегіне жол тауып, жанын рахатқа бөлейтініні анық.

Қор қызметкерлерін дүр сілкінтіп, мәдени мұраны паш етуге бастамашы болған “Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қоры” акционерлік қоғамының Семей қалалық филиалы екенін атап өткен жөн. Абай ақынның кіндік қаны тамған Семей өңірінің қасиетті топырағында дүниеге келген ұл-қыздардың бұл бастамасы тек ілтипатқа ғана лайық. Сіздерге Қор қызметкерлерінің атынан үлкен алғыс білдіреміз!

Аталмыш мәдени шараға қатысу аясында Қор қызметкерлері Абай шығармаларымен сусындап, ақынның өмір жолымен танысты. Барлық филиалдар іс-шараға дайындалуда үлкен жауапкершілік танытты. Әсіресе Ақмола, Батыс Қазақстан, Солтүстік Қазақстан облыстық филиалдары, Нұр-Оұлтан қалалық филиалы және Семей өңірлік

филиалдарының бейнебаяндары асқан шеберлікпен, шынайы ыждағаттылықпен түсірілді. Павлодар облыстық филиалы қызметкерлерінің ақын шығармасын мәнерлеп оқулары, Жамбыл облыстық филиалының қызметкері Дархан Алпысов, Қостанай облыстық филиалының қызметкері Динара Есенова, Қарағанды облыстық филиалының қызметкері Саягүл Жұмағұловалардың, Қызылорда, Ақтөбе, Атырау, Маңғыстау, Шығыс Қазақстан, Түркістан облыстық филиалдары және Алматы қаласы мен Жезқазған өңірлік филиалы қызметкерлерінің көркем шығарма оқу шеберлігі баршаны тәнті етті. Ақмола облыстық филиалы мен Нұр-Сұлтан қалалық филиалы қызметкерлерінің топтасып шырқаған әндері, Алматы облыстық филиалының қызметкері Айдос Жанталиновтің және Шымкент қаласындағы филиал қызметкерлерінің жеке орындауында шырқалған Абай әуені жүректерге жол тауып, көңіл күйді шалқыта тербеді.

Ұлы ақынның мерейтойына арналған челленджді Орталық аппараттың Өңірлік даму департаменті түйіндеді. Мәмилә Құрманжанқызы бастаған департамент қызметкерлері жұдырықтай жұмылып, Абай шығармашылығына арналған әдемі бейнебаян түсірді. Өлең ұйқастарының авторы департамент директорының орынбасары С.Гилев болса, Р.Мәулетұлы, О.Танкишов пен С.Галайдың орындауындағы Абай әні әр жүрекке жол тапты деген ойдамыз.

Еліміз ғана емес, күллі әлем бойынша атап өтілген ұлы Абайдың мерейтойына Қор қызметкерлерінің де бір кісідей ат салысып, ауқымды шара өткізулері “Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қоры” акционерлік қоғамы мамандарының корпоративтік рухының асқақтығын байқатты.

Абай Құнанбайұлы

туралы білгеніңіз абзал

Ұлы ақын, ағартушы, қазақтың жазба әдебиетінің және әдеби тілінің негізін салушы – Абай (Ибраһим) Құнанбайұлы Шығыс Қазақстан облысы (бұрынғы Семей уезі) Абай ауданында (бұрынғы Шыңғыстау облысы) Шыңғыс тауының бауырында 1845 жылдың тамыз айында дүниеге келді.

Абай оқудан қол үзбей, бос уақытында араб, парсы, шағатай тілдерін үйренді. Шығыс әдебиетінің алыптары Низами, Хожа Хафиз, Науаи, Физули т. б. ақындардың өлеңін жаттап өсті. Кейін орыс әдебиеті мен тілін өздігінен үйреніп, орыстың ұлы ойшылдары Пушкин, Гоголь, Лермонтов, Щедрин, Некрасов т. б. шығармаларымен танысты. Сонымен бірге ағылшын ғалымы Дарвиннің, Шекспирдің шығармаларын оқып, дүниетанымын кеңейтіп, білімін шыңдай берді.

Абай орыс тіліндегі кітаптарды мықтап оқуға ден қояды. Сол кезде Семейге айдалып келген орыс демократтарымен танысады. Соның ішінде ерекше танысып, араласқаны Михазелис болды. 1880 жылдары айдалып келген Долгополов, Леонтьевтермен де танысып, солардан үйрене

жүріп, өзі де оларды қазақ халқының салт-дәстүрімен таныстырады.

Ақынның шығармашылықпен еркін араласуы 1860 жылдар болды. Ол кезде Абай өлеңдерін басқа аттармен жариялаған, тек 1886 жылы “Жаз” деген өлеңінен бастап өз атын қоя бастайды. Ақынның “Жаз”, “Күз”, “Қыс”, “Жазғытұры”, сонымен қатар “Жасымда ғылым бар деп ескермедім”, “Ғылым таппай мақтанба”, “Интернатта оқып жүр”, “Сегіз аяқ” өлеңдерінің сол кездегі әлеуметтік жағдайларды түсіну үшін маңызы зор. Абай қазақ өлең үлгісін жаңаша тұрғыдан байытты. Сондықтан да Абайды қазақ жазба әдебиетінің негізін қалаушы деуге болады.

Абайдың “Сегіз аяқ”, “Айттым сәлем, Қаламқас”, “Желсіз түнде жарық ай” т. б. әндері әлі күнге халық жүрегінен жылы орын алған. Абай өзінің шығармашылығында қара сөзге ерекше мән берген. Абай поэзиясының арқауы ғылым, білім, еңбек осы қара сөздерде жалғасып, дамиды.

Қорыта айтқанда, Абай қазақтың демократ ақыны, ұлы ойшылы, кемеңгер философы.

Ожидание чуда

Первые упоминания об этом празднике в Казахстане можно увидеть в Центральном государственном архиве кинофотодокументов и звукозаписи Республики Казахстан, где сохранился сюжет о праздновании Нового года в Алма-Ате в 1952 году.

На видео веселые народные гулянья, катания на санках, с горки, на каруселях, на коньках. На площади в парке, где сейчас монумент 28 героям-панфиловцам, установлена большая ель. Далее кадры из театра оперы и балета имени Абая, где проходит бал-маскарад для школьников.

За кадром звучит текст, который нашим современникам может показаться немного пафосным, а порой и наивным: "Радостное, счастливое детство. Дети ра-

бочих и дети ученых, дети колхозников и служащих, советский народ никогда не позволит, чтобы хищные империалисты отняли у вас мирную, полную радости жизнь. Вы — советские дети, самые счастливые дети на Земле. О вас заботится ваш лучший друг - великий Сталин".

В журналах тех лет начали появляться советы о том, в каком наряде лучше всего встречать Новый год. Впрочем, самих нарядов в продаже не было, поэтому советским гражданам приходилось выкручиваться самим. К примеру, девочкам мамы шили костюм Снежинки из обычной аптечной марли, которую в те годы продавали метражом. Марля кроилась, затем готовое изделие вымачивалось в пекарско-кулинарном крахмале, на платье нашивались пластмассовые снежинки и серебристая мишура. Голову девочки украшала корона, вырезанная из картона и обсыпанная осколками нечаянно разбитых елочных игрушек (*ничего не пропадало даром*) 😊.

Детей водили на обязательную школьную елку и на "общую", которую ставили на площадях районных или городских центров. Детям за прочитанные стихи обязательно давали "сладкие подарочки", радовавшие ребятню своим вкусом. Также каждому ребенку полагался кулечек со сладостями, в котором было по одному яблоку, одному апельсину или паре мандаринов, несколько грецких оре-

хов и конфет — вроде незатейливо, но для советской малышни они обладали особым вкусом — вкусом праздника, их ждали весь год.

В магазинах тех лет в изобилии продавались елочные игрушки, каждый хотел украсить свою елку яркими и красочными изделиями. В качестве основы брались герои сказок и фольклора, советская символика. По понятным причинам, к религиозным фигурам советские изготовители не обращались. Кстати, игрушки тех лет сейчас считаются практически антиквариатом и за них коллекционеры запрашивают немалые суммы. 😊

Тогда же появилась традиция встречать бой курантов с бокалом шампанского в руке.

В 70-ых годах, в эпоху начала тотального дефицита элементарных товаров, хозяйки "доставали" продукты к новогоднему столу загодя. Консервы могли быть куплены и вовсе за несколько месяцев до прихода праздника. На прилавках магазинов не было практически ничего, но на праздничном столе было всё, вплоть до черной икры, сервелата и дорогих конфет. Тут надо отдать должное предприимчивости и изворотливости хозяек тех лет, а иначе праздник считался несостоявшимся.

В 80-ых годах стала модной привязка наступающего года к китайскому гороскопу. Люди высчитывали, под каким знаком они родились, а в 90-х

появилось множество астрологов, экстрасенсов, целителей. Благодаря со-седству со страной Драко-на, появились пластмас-совые китайские елки, но-вогодние детские костюмы и незатейливые игрушки.

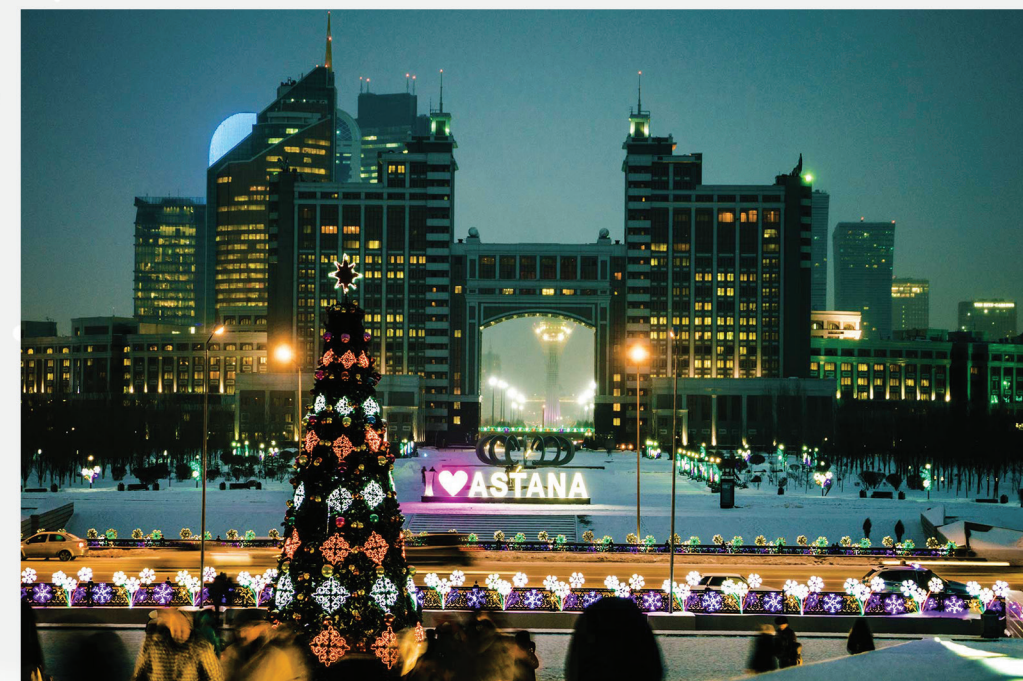
хозяйки по-прежнему готовят “оливье” и селедку “под шубой”, папы снова ставят живые елки, но уже в кадках для последующей высадки в грунт и все вместе смотрят “Иронию судьбы, или С легким паром!”.

И конечно же, каждый из нас, как и в детстве, верит в ЧУДО!

В 2000-е стало традицией строить ледовые городки в столице республики – Астане, проводить пря-мые телетрансляции с пло-щадей и новогоднее позд-равление Президента.

С праздником вас, дорогие друзья!

В наши дни Новый год все так же остается любимым семейным праздником и, несмотря на изобилие про-дуктов в супермаркетах,

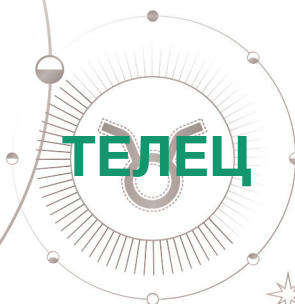
ГОРОСКОП-ШУТКА НА 2021 ГОД

Шуточный прогноз от
редакции PRO-ЕНПФ

Энергии Овнов хватает на то, чтобы заработать и отложить с лихвой, но с другой стороны, если им что-то вдруг сильно понадобилось, они готовы снять последнюю рубашку с себя и с соседа

только лишь бы получить свое. Покровительница 2020 – Крыса к таким спонтанным тратам относилась снисходительно, однако покровитель 2021 – Бык такого не потерпит. Овнам придется учиться жесткой дисциплине и планированию. Необходимо помнить, что планированию подлежит и наша будущая пенсия! Работаем весь год, не забывая отчислять 10% от дохода в накопительный пенсионный фонд.

Тельцы – талантливые бизнесмены с острым умом, но зачастую им бывает трудно выйти из своей привычной “зоны комфорта” и сосредоточиться на работе финансового капитала. Но Бык будет особо благоволять своему гениальному сородичу и весь год “засыпать” его деньгами и выгодными сделками.

Особенно хороший период для успешных сделок – середина лета. С каждой оформленной по договору сделки не забываем делать отчисления в пенсионный фонд по договору гражданско-правового характера!

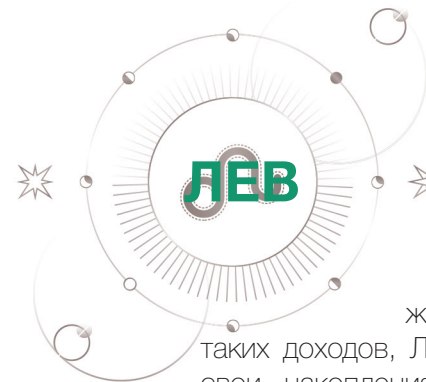
БЛИЗНЕЦЫ

Близнецы всегда находятся в сомнениях: быть или не быть! С одной стороны, это хорошо для бизнеса – они просчитывают все сценарии - от негативного до позитивного. Спешим вас успокоить – все у вас будет хорошо, ведь вы составили долгий финансовый план и вложились в бизнес. Будьте уверены в себе! Даже если бизнес продвигается медленно не забываем самостоятельно платить

единый совокупный платеж. Это обеспечит вас пенсионным стажем, правом на социальные льготы, гарантированным медицинским обслуживанием, ну, и прибавит копеечку на вашем пенсионном счете.

Осторожный и экономный Рак найдет настоящего друга в лице покровителя года - Быка, поэтому ему будет во всем благоволять удача. Представители этого знака даже смогут получить давно забытые деньги - от старого долга или прогоревшего банка и смогут их успешно инвестировать. Кстати, об инвестициях! Помните, что на ваши пенсионные накопления также начисляется инвестиционный доход, а это без малого плюс 30% к уже имеющимся накоплениям!

Лев не привык отказывать себе ни в чем, его жизненное кредо: “Хочешь жить как богач, думай и поступай как богач!” И судя по всему эта философия успешна, представители этого знака всегда при деньгах. И 2021 год не станет исключением. Львы могут затеять новый бизнес или получить серьезное повышение по службе, что приведет к тому, что они сильно повысят свой жизненный уровень, а, накопив “хорошую” сумму с таких доходов, Львы к определенному возрасту смогут перевести свои накопления в страховые организации, откуда смогут их инвестировать в свои дальнейшие проекты. Как говорится, деньги к деньгам!

Вы знаете, что среди представителей этого знака зодиака больше всего миллионеров? Причина – в рациональности, расчетливости и системности Дев. Они умело заботятся о своей выгоде, умеют торговаться, откладывать и зарабатывать. Даже если на Дев свалится выигрыш в лотерею, они будут жить так же скромно, как и жили. И такая философия очень отзовется у покровителя года – Быка. За какие бы начинания не взялись Девы, их будет ждать успех.

Рачительная и педантичная Дева, конечно же, не забывает проверять сумму пенсионных накоплений на своем счете. Она это может сделать как в офисе ЕНПФ, так и онлайн в своем Личном кабинете на сайте Фонда.

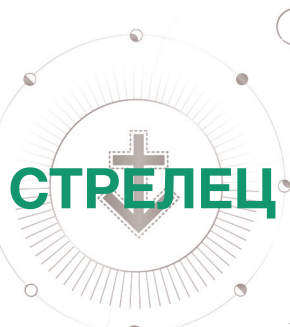
ВЕСЫ

Весы обладают уникальным умением имитировать благосостояние: никогда не поймешь, богаты они или бедны, отсюда всегда остается подвешенным вопрос: они так стремятся реализовать новый проект потому что им есть нечего или так горят идеей? На самом деле, как бы не шли дела у представителей этого знака, они всегда щедры и готовы отдать последнее, если понадобится. И вот это может обернуться минусом для них в 2021 году. Поэтому Весам желательно делать добровольные пенсионные взносы, ведь каким бы ни было ваше благосостояние сейчас, но на хорошую и обеспеченную старость вы точно накопите!

СКОРПИОН

Скорпионы – прирожденные бизнесмены, и деньги для них – лишь инструмент для достижения цели. Как только у них появляются средства – они тут же пускают их в оборот. Они уверены, свою прибыль получают всегда, даже если люди вокруг на этом же самом разоряются. Уверенности Скорпионам добавит и Единый накопительный пенсионный фонд, где существует государственная гарантия сохранности пенсионных накоплений с учётом уровня инфляции на момент выхода на пенсию!

СТРЕЛЕЦ

В 2021 году Стрельцы откроют в себе резервы, которые смогут сильно продвинуть их вперед. Какая-то инновационная идея или проект нового бизнеса позволят им быстро заработать на этом или получить хорошую премию. Помешать Стрельцам может только импульсивность и непоследовательность, поэтому перед началом любого проекта им лучше составить план, смету и им следовать. Кстати, планировать можно и пенсию! Хотите узнать как? Зайдите на сайт ЕНПФ и рассчитайте на Персональном калькуляторе размер вашей будущей пенсии!

КОЗЕРОГ

Несколько последних лет вы так сильно бежали вперед за своими целями, что совсем забыли о закрытии текущих потребностей. Год Быка – то время, когда этим нужно заняться вплотную. Давняя мечта о ремонте, лечение зубов, покупка шубы или обновление авто – смело решайте в 2021 году эти вопросы. Причем ваш энергичный настрой позволит справиться с этим быстро, а где-то даже и с существенной скидкой. Вам нужно накопить силы и мудрости для следующего года. Там вас ждут новые финансовые вершины, на которые сейчас вы даже не думали замахнуться. А пока работаем с удовольствием, терпением, отчисляем ежемесячные взносы в пенсионный фонд и не беспокоимся о своем будущем. Оно светло и прекрасно, как говорил классик!

ВОДОЛЕЙ

Изобилие в жизни Водолеев напрямую зависит от его хорошей коммуникации с людьми, потому что именно через них к представителям этого знака приходят деньги. Умеет выстраивать деловые связи, дружить, легко сглаживает конфликты – значит всегда будет при деньгах. В его жизни будут появляться люди-проводники, которые сильно расширят его денежное сознание. А за новым мышлением придут совсем другие деньги. Главное, уметь удерживать фокус внимания, не размениваться на мелочи и помнить о завтрашнем дне. Старость – это подарок, который получают, увы, не все, поэтому – копим на старость, копим на радость!

РЫБЫ

Денежные перспективы у Рыб в 2021 году просто сумасшедшие, если упустите хотя бы одну – потом будете жалеть. Но тут важно не молчать, а делиться своими идеями и планами с окружающими. Вы должны быть чуткими к планам других, возможно, и в вашей компетенции и опыте сейчас нуждаются люди. И ваша помощь им очень нужна.

Для тех Рыб, кто работает по найму, гороскоп обещает новые карьерные свершения: не обязательно по лестнице вверх, возможно, вы выберете новую профессию. Возможно, даже, она есть в реестре профессий, которые предусматривают обязательные профессиональные пенсионные взносы. А это еще 5% за счет работодателя к вашим 10% обязательных взносов от вашего заработка. Не бойтесь новизны, вы справитесь. Вселенная приготовила это специально для вас!

ҚАРИЯ ШАҚҚА ЖИНАҢЫЗ!
ДАРΙΑ БАҚҚА ЖИНАҢЫЗ!

КОПИТЕ НА СТАРОСТЬ!
КОПИТЕ НА РАДОСТЬ!

Е Н^{PRO} П Ф

www.enpf.kz